

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
a doua și a treia oră 2-Lei.

Adunarea dela Timișoara.

La Sfântă Mărie și în ziua următoare (28 și 29 August) își ține adunarea generală din acest an, cel mai de seamă așezământ cultural din Ardeal, Asociațiunea cu scaunul în Sibiu. De astă dată ne chiamă la Timișoara, în inima frumosului Banat, unde nu și-a mai ținut adunarea generală de 20 de ani.

Una din însemnătățile cele mari ale acestui așezământ a fost și este, că ea a întrunit pe membrii ei când într-o parte când în alta, ținând astfel pururea viu gândul unirii tuturor.

Cât a făcut această Asociațiune pentru unirea cea mare și vesnică a Românilor în noul nostru stat: România întregită! Mai mult chiar și decât sinoadele bisericesti, cari întrunesc numai pe cei de o credință religioasă, mai mult decât partidele politice, cari adună sub steagul lor pe cei de aceleași păreri politice. — Asociațiunea, ca o mamă bună, adună și desmiardă la sinul ei pe toți fiii săi, fără de nici o deosebire. Ea e a tuturor, pentru că nu e a nimănui cu singurul drept de proprietate. Unde desbină măruntele patimi trecătoare și interesele partidelor politice, unește cartea, lumina. Iată rostul cel mare al acestui vechiu așezământ românesc.

Pe lângă dările de seamă obișnuite, la adunarea generală din Timișoara vor fi multe lucruri minunate: o expoziție de arte, care va înfățișa chipurile cele mai frumoase, văpsite în oleu ori tăiate în marmoră sau bronz de maestrul din Banat, apoi o întrecere de coruri bănălene, care singură va fi o minune de frumusețe, cum numai Banatul poate arăta.

Dar mai presus de toate, noua adunare e chemată să aleagă alt președinte în locul neuitatului Andreiu Bârseanu, mort în anul trecut. Să sperăm că membrii adunați acolo în mare număr, se vor simți ca într-o biserică a lui Dumnezeu, unde desbrăcați de orice patimi și interese înguste și, privind numai interesele binepricepute ale Asociațiunii, vor alege un astfel de președinte,

care în adevăr să fie stegarul ascultat și urmat cu dragoste și însuflețire de toată suflarea românească. El să nu fie al nici unui partid, ca să poată fi al tuturor.

Când reamintim aceste lucruri de însemnătate mare, îndemnăm pe frații săteni să se înscrie și ei membri, cât mai mulți, la Asociațiune. Cei zece lei, taxa de membru activ pe un an, e o nimica toată astăzi, aproape pentru fiecare, dar e mare lucru, dacă se adună dela mulți pentru bătrâna și încercata noastră Asociațiune. Vorba ceea:

*Picurii cu streș de streș
Fac al mărilor potop.*

Tot asemenea și puterea cea mare a așezămintelor noastre vine din darul smerit, dar greu agonisit al săracului, pus creștărește unul lângă altul și folosit cuminte spre binele tuturor.

Nici un așezământ românesc n'a făcut atâta bine fraților noștri dela sate ca Asociațiunea. Ea a ajutat pe băieții săraci ai sătenilor să învețe carte, dându-le ajutoare bănești în sume de mai multe sute de mii de coroane, — bani mulți înainte de război. Ea a îndemnat pe atâția să caute a se ferici și pe alte căi decât cu plugul și cu coasa, arătându-le însemnătatea meseriilor și negoțului și sprijinind și pentru aceasta pe băieții dela sate cu sume frumoșele. În adunările ei de pe sate a învățat prin rostul fruntașilor noștri la gospodărie mai bună în ale casei și câmpului, cum să crească vite mai frumoase și mai de preț, ce nutrețuri să prăsiască, cum să-și îngrijească pădurile și toate bogățiile. Cu un cuvânt, după putință, ea, tuturor toate s'a făcut.

Am dori însă ca conducătorii ei de azi și cei de mâine s'o păstreze tot așa precum a fost: o comoară scumpă a fiecărui Român. Să nu lase să se instăpânească într'ansa îngustimea de suflet și frecările păgubitoare din zilele acestea. Povârnișurile astăzi sunt atât de lunecoase. Prin urmare: la „Asociațiune” să fim frați fără patimi și fără as-

cunzișuri. Ea să fie ca o fântână cu apă bună din mijlocul satului, din care se adapă deopotrivă toți insectații, fără întrebare de port sau de bogăție. Când au întemeiat-o părinții noștri înainte cu 62 de ani, așa au vrut-o. Așa să și rămâie: fântâna nesecată și neturburată de nici o neînțelegere, așezământ neprihănit de învățătură și lumină. Așa să fie!

La Mărășești.

— Pe unde n'au putut să răsbată oștile lui Wilhelm. — Pomenirea luptei glorioase din 6 August 1917. — Lăcaș de odihnă pentru zece mii de eroi. —

În marele război de desrobire și de unire pe care l-au purtat vitejii Neamului nostru, ziua cea mai strălucită a fost atunci, când oștile cutropitoare ale Germanilor căutau să spulbere poarta de apărare a Moldovei și să steargă de pe pământ ființa Țării românești. În ziua de 6 August 1917, nemții au pornit spre tranșeele românești un puvoi de batalioane, cari cutremurau văzduhul cu sgomotul asurzitor al tunurilor și mașinilor lor. Iadul însuși ieșise par'că din pământ ca să înghită fășia de țară ce mai rămăsese în mâna Românilor. Clipele erau cumplite. Ai noștri s'au clătinat puțin în ceasurile dimineții. Ii orbise focul tunurilor și al mitralierelor. Dar bucuria nemților a fost scurtă. Flăcării noștri au sărit ca mușcați de șerpi. Și lăpădându-și tunicele au luat-o spre bavarezi ca o mânie dumnezeiască. Izbiau în dușman ca trănetele văzduhului. Și după o înclăștare de câteva ceasuri, mai cumplită decât poate s'o povestească orice limbă omenească, germanii au fost zdrobiți și aruncați în apa Șușiții!

Prin biruința dela Mărășești din 6 August 1917 sabia germanilor a fost ruptă și Moldova s'a mântuit de cutropire și de jaf, iar țara românească de cea mai grea umilire. Soldatul român, înflăcărat de dragostea moșiei lui străbune, a strigat atunci furtunoasa opreliște: „Pe-aici nu se trece”. Și dușmanul n'a trecut.

Dela biruința din 6 August 1917 s'au împlinit în zilele trecute 6 ani.

Din acest prilej s'au făcut acolo, pe răzvoarele scurmate de gloanțele tunurilor dușmane, o pioasă serbare de pomenire, cu parastas pentru morți și cu vorbiri patriotice. A fost acolo în ziua de Duminecă 6/19 August, lume multă din toată țara, arhierii, generali, ostași de toată mâna și popor. Momentul cel mai însemnat al serbărilor dela Mărășești a fost punerea pietrii fundamentale pe care se va zidi un lăcaș de închinare, o biserică măreață, unde se vor aduna și se vor îngropa

spre odihnă veșnică cei zece mii de eroi căzuți în luptele din pragul Moldovei. S'au-rostit frumoase cavântări din partea fețelor bisericesti, din partea armatei și a tuturor ținuturilor țării. În numele Ardealului a vorbit d. Ștefan C. Pop, fost ministru. Bănățenii au adus o mână de țărăna dela Mehadia, din mormintele vitejești de acolo, pe care au preșerat-o în criptele celor zece mii dela Mărășești. Canonical Bujor dela Gherla a arătat simțirile de închinare ale Românilor uniți cu Roma lui Traian.

La Mărășești odihnesc cei mai glorioși mučenici ai Neamului nostru. Veșnică le fie pomenirea!

Incep luptele politice.

Cu toamna care se apropie încep să adie și vânturile frământărilor politice. Cel dintâiu dintre partide, care se mișcă e »Partidul țărănesc« al dlor Mihalache și Lupu. Ne aducem aminte cum acest partid era, nu tare de mult, alături de fruntașii Partidului Național, cu care încercase chiar să se contopească. Însă nu s'a putut face un înțeles multămitor. Ruptura n'a fost dușmănoasă și se părea că ceice s'au înțeles odată destul de bine, nu vor ajunge la vorbe slabe. Iată însă că spre așa ceva merge treaba dela ovreme încoace. Partidul Țărănesc vrea să-și câștige oameni în Ardeal, sub cuvânt, că acelaș lucru l-a făcut și îl face și Partidul Național în ținuturile de peste munți. De curând Țărăniștii au început un șir de adunări populare prin unele județe ale Ardealului. Astfel în Bistrița-Năsăud, iar din 22 August începând, în județul Alba de jos, la Teiuș, Aiud, Alba Iulia, Cioara și Vințu de jos.

În cuvântările din părțile Bărgauălor, fruntașii Țărăniști caută să ponegrească pe unii dintre conducătorii ardeleni, ca pe dd. Ștefan C. Pop, Goldiș și Braniste. Dar întâlnesc împotrivirii printre ascultători.

Nu știm cum au vorbit dd. Lupu,

Mihalache și Iunian în adunările din județul Alba de jos. Nu-i bine însă că oameni politici, ori de ce partid politic ar fi ei, în loc să caute să uniască pe oameni, să-i apropie și să-i împace, mai mult îi desbină.

Țesătorie românească în Blaj.

— Atelierul de țesături românești al »Reuniunii Femeilor Române«. —

Foarte bun gând au avut doamnele române din orașul nostru, când au hotărât înființarea unei țesătorii după izvoade românești. Portul românesc începe a se părăsi tot mai mult și prin satele noastre din ținutul Târnavelor. Fetele și nevestele tinere caută acum să se îmbrace mai mult după »mode« străine. Ori chiar dacă în zile de sărbătoare se mai văd pe la hori vechile cătrințe și cămăși cu înflorituri, ele sunt împestrițate cu forme săsești ori »domnești«. Astăzi toată lumea se îndreaptă după orașe. Și rău face. Că orășenii, trăitori între ziduri, iubesc mai mult colorile sure și negre, ori celea strigătoare. Ei nu pot avea icoana livezilor înflorite, ca să le fie și portul deschis și răsfățat ca al florilor. Bătrânii poporului nostru erau altfel. Femeile noastre de demult, când erau mai multe laolaltă în haine de sărbătoare, își infățișau, cu iile și cu opregele lor, icoana câmpului primăvărat. Și Doamne bine le mai sta! Astăzi vezi însă și pe sate, fete strănse în cartoanele sure ale orașelor și în loc de poala albă, luminoasă, vezi rochiile infoiate și încrețite, încât numai atâta le mai trebuie fetelor să se urce pe nește lăzi cu marfă, ca să crezi, că sunt toate armene țârgovete...

Prin urmare toți aceia, cari caută să îndrepte ochii femeilor noastre spre izvoadele bătrâne atât de frumoase și de potrivite cu viața și cu firea Românului, îndeplinesc o prețioasă apostolie națională. Acesta este și scopul »Reuniunii Femeilor Române din Blaj«: să trezească iarăș dragostea de portul vechiu și de izvoadele naționale la femeile noastre din

ținutul Târnavelor. Iată de ce a deschis ea atelierul său de țesătorie, care lucrează acum de două luni.

Deocamdată Reuniunea are două răsboaie în lucru, în cari hărnicese trei fete din popor, de dimineața până seara. Și ies de sub mâinile lor lucruri minunate: covoare, covorașe, pernițe, străicute, ștergere și alte lucruri de trebuință pentru casă. Toate acestea se fac sub conducerea și supravegherea D-nei *Veturia Suciu*, recunoscută ca mare pricepătoare în ale țesutului. Domnia-sa e ajutată și de alte doamne din comitetul Reuniunii.

Atelierul face și lucruri de vânzare. Dar mai bucuros primește spre lucrare tott vopsit gata, din care, cu plată puțină, își dă țesături după pofta inimii; se înțelege numai în izvoade românești.

Sătencele noastre pot să afle aici forme și pot să vadă cari izvoade au preț, ca să se părăsească de ceea ce ne-au împrumutat străinii ori șetrile țârgovetilor.

Nenorocirea dela Ghiriș.

— S'a răsturnat un vagon de cale ferată, din pricina osiei. —

Sâmbătă spre Duminecă în săptămâna trecută, o nouă nenorocire de tren s'a adaus la cele multe din vara aceasta. Parcă e un blăstăm al lui Dumnezeu! Nici nu s'a așezat bine țărăna pe mormintele dela Vintileanca și dela Felix de lângă Oradea și iată, o altă întâmplare sguduitoare cutremură inimile din toată țara. Trenul personal, care venia dela Cluj spre Câmpia Turzii, s'a nenorocit tocmai pe când intra în gara dela Ghiriș. La schimbător s'a rupt osia unui vagon și vagonul s'a răsturnat, îngropând sub dânsul pe mai mulți călători, cari au fost striviți și uciși în chip îngrozitor.

S'a întâmplat ca în acel tren să călătorească și cunoscuți de-ai noștri, astfel că am putut să aflăm chiar dela martori trista întâmplare. Martorii, cari au avut norocul să scape

Foita „UNIRII POPORULUI“.

Pleacă Gligoraș...

Cât a ținut vara, mai ales în dumineci și sărbători, când aburia tocnița de pui pe masă, a băgat el de seamă Gligoraș, că are mai multă omenie decât ceilalți copii din casă. Inzădar se dramboiau sorioarele mai mărișoare, căci bătuca și aripile puiului tot de partea lui se puneau. În deosebi bunica îi ținea parte bună. Și zicea, alegându-i bucățile celea mai fragede din castronul cu tocană:

— Lăsați să se sature el, sărăcuțu, că la toamnă se duce la școală. Și cine știe cum o avea parte pe-acolo, prin străini. Satură-te Gligoraș dragă, satură-te bine, să prinzi putere că-i grea învățătura...

Și el, Gligoraș, auru cel scump al bunicii, nici nu se lăsa îndemnat de două ori, ci își lingea și degetele de dulceața cea multă. Surorile îl prăviau cu ciudă, ca pe-un dușman, și ele ronțiau mai mult lăbuțe și oase. Însă nu le băga în seamă și era fericit de domnia la care apucase, de când i-se sorocise că pleacă la școală.

După masă se isprăvia repede cu domnia și cât ce ieșia la largu nu mai auzia nimic de școală. Surorile aveau inimă bună și se împăcau curând. Apoi țineți-vă uliți, țineți-vă livezi înflorite și țineți-vă vrăbii de prin celea șuri.

Gligoraș e popa vostru! Și mai știu, că nici bice împletite în câte trei și patru coarde nu avea nimenea în sat, mai sdravenc decât Gligoraș! Se mirau și pogânicii baronului de așa scule.

Treaba s'a îngroșat însă colo spre Sântămăria mare, când se duc cănepile la topitoare. Săracă lume, ce drag de petrecanii și cu cănepa aia la sate! Unde se poate închipui ceva mai minunat, decât să stai în vârful carului, pe mânușile de cănepă mirositoare, și să știi că te duci la Murăș, la apă mare și multă, unde chiar și lângă țârm se alungă valurile ca armăsarii? Aia-i scaldă, copile, când iasă satul tot cu cănepile sub răpa Gruiețului și Murășu-i plin de oameni, din mal în mal. Te scalzi până te sature și te corlești, măi nene, până ți-se infundă urechile. Gligoraș se știe încorli cu capu'n jos, sărind de pe dunga podului, de încremenesc muierile când îl văd. Și de înecat nici vorbă, că știe să înoate mai strașnic decât rațele podarului. Rața-i proastă; ea numai capul și-l vără sub apă, pândind pescuți neghiobi. Lacomie făpturi rațele. Pe când Gligoraș, ehei, se încorlește sub valuri de nici pomeneală de el cât numeri cincii răsufării! Așa ți-e drag să te scalzi, nu glumă...

Dar la băgatul cănepii din acest an, Gligoraș n'a avut noroc. La Murăș s'au dus numai muierile și sluga. Pe Gligoraș l-a coborât tatăl său din vârful carului și l-a ghemuit în fundul căruții, zicând:

— Noi, fătul meu, mergem la târg, să-ți

cumpăr haine domnești, că peste trei zile plecăm la Blaj, la școală...

— Vai școală, școală, arză-te focu, — s'a gândit atunci Gligoraș, — cum încurci tu copiii oamenilor! — S'a gândit numai, dar n'a zis nici măc, căci Șargu s'a încordat. În hamuri și a luat-o în trap buestru pe drumul de țară la vale. Însă i-s'a pus un nod amar în gât și-a afundându-și căpșorul în otava căruții, a simțit cum îi ard pleoapele de lacrimi. Celea dintâi lacrimi de răul școlii...

A treia zi după Sântămărie, Gligoraș e domnișor din creștet până în tălpi. În cap are o pălărieuță sură, cât un cuib de rândunică. De vine o gură bună de vânt, i-o duce cât vezi cu ochii. Spatele îi stau țapene într'un surtucaș negru ca cătrînța bunicii. De-și încoardă odată brațele, domnia se face ficanduri. Ș'apoi pulpele! Doamne ce batjocură... Să-și facă ei domni, fuse din picioare. Se tot uită Gligoraș la picioarele lui, prinse până ieri în nește dragi de izmenute largi, să fugă după iepuri de fi-bovit ce era în ele... Iar azi îi pare, că și-a împrumutat picioarele dela un greluș. Focul ei pantaloni! D'apoi ferecătura cismelor... Și nu te clintesti în ele, că dai în nas... Uf!

Când l-au văzut sorioarele lui, înțolbit așa în postavuri negre, s'au speriat mai întâi, ca la vederea unui pui de pandur. Apoi s'au venit în fire că-i Gligoraș și au început a râde ca nebunele... Râdeau și scoteau limba ca la jidor.

— Hai cu răze, hai cu răze! La inele și la ace! Hai, hai...

cu viață, spun, că într'un moment dat au simțit o eguduitură mare și vagonul în care se aflau dânsii mergea ca și când ar sări peste nește grinzi. În clipa următoare trenul s'a oprit și scâlpând călătorii norocoși la larg, au văzut unul dintre vagoane răsturnat pe-o dungă, iar dintrânsul ieșeau vaiete desnădăjduite... De sub vagon ieșeau atunci înafară mâni și capete strivite. Era o iconă sfâșietoare!

Martorii mai spun, că nenorocirea nu ar fi fost așa de mare, dacă oamenii din vagonul ce se răsturna nu ar fi sărit, prin ferești, afară. Sărind însă n'au avut vreme să se depărteze repede din locul cu primejdia și căzând vagonul, i-a strivit sub greutatea lui, târându-i și prin bolovanii drumului de fier.

Sosind ajutoare din gara Ghiriș, iar mai târziu dela Cluj, morții au fost ridicați, iar răniții trimiși la spitale. Morți au fost 9 călători, răniți 15.

În legătură cu această grozavă nenorocire se spune, că încă dela Oradea mare se știa, că osia vagonului cu pricina e rea și totuși n'a fost seos acel vagon din lanțul trenului. Să fie adevărat?

Grăunțe sufletești.

Mai marii noștri.

Indată după păcatul strămoșesc Dumnezeu făcutu-s'a nevăzut înaintea lui Adam și Eva și a urmașilor lor, așa că ei ar fi putut crede, că nimenea nu le mai poartă de grijă. Și oamenii nu peste mult și-au uitat, că este cineva, care poartă grija tuturor fapturilor sale și fără de știrea căruia nici un fir de păr nu se clătește. Si Cain, în răutatea sa ucis'a pe fratele său Abel. De aceea Dumnezeu îngrijitu-s'a, îndată după păcatul strămoșesc, să-și pună locuitorii pe pământ, pentruca să fie rânduiala. Și acești locuitori ai lui Dumnezeu sunt mai marii noștri.

De altfel Dumnezeu așa de bine a orânduit toate în lumea aceasta, încât *ori încâtrău privim numai rânduiala și atârnare a celor mai mici dela cei mai mari vedem*. Luna este supusă pământului, pământul și celelalte

planete soarelui; pietrele supuse sunt plantelor, pentruca din ele își primesc acestea hrana, plantele iarăși animalelor și și unele și altele omului. Albinele supuse sunt reginei lor, fără de care nu pot trăi, paserile din văzduh, animalele sălbatice din bătrânele păduri necălcate încă de picior omenesc, peștii din ape, își au fiecare pe conducătorii lor. Dacă privim la trupul nostru și acolo băgăm de seamă, că unele mădulare supuse sunt celorlalte. Și chiar și în lumea ingerilor sunt: ingeri și arhangeli, stăpâni și puteri. Nu e mirare deci, dacă și între oameni rânduit'a Dumnezeu mai mari și mai mici, superiori și inferiori.

Iar dacă n'ar fi făcut Dumnezeu regula aceasta, ar trebui să ni-o facem noi, pentruca stricată este omenimea peste măsură dela păcatul lui Adam încoace. Fără conducători, oamenii asemenea ar fi unci armate fără căpitan. Ceeace este copcia în zid, aceea este poruncitorul într'un stat. Fără de copcii, fără de legătură, zidurile s'ar dărâma, fără de poruncitori societatea omenească s'ar nimici. Să mulțămim deci lui Dumnezeu, zice sf. Izidor pustnicul, că ne-a lăsat poruncitori pe pământ, pentruca altfel neamul omenesc asemenea ar fi valurilor mării; s'ar izbi când de o stâncă, când de alta, până s'ar alege nimica de el. O grămadă de pietri, așezate una peste alta, încă nu este casă, trebuie să vină mintea omenească și să le orânduiască, până se alege casă din ele; tot așa trebuie să fie un oarecare poruncitor, care să stăpânească mulțimea oamenilor, pentruca să se poată face ceva ispravă.

Precum tot darul și toată avuția de sus este, pogorând dela tine, Părintele luminilor, dupăcum așa de frumos spune rugăciunea amvonului, iară omul numai chivernisitor este al bunurilor din lume, tot așa este și cu puterea din lume. Dumnezeu este stăpânitorul oricărei puteri, iară oamenii sunt numai locuitorii săi. De aceea își zic toți domnitorii: domnitor din mila lui Dumnezeu. Așa de pildă Regele nostru Ferdinand își zice: „Noi, Ferdinand întâiul, din mila lui Dumnezeu și prin voința națională, rege al tuturor Românilor“. De aceea îi numește pe domnitori Sfânta Scriptură „slugi ai lui Dumnezeu“, sau „unși ai lui Dumnezeu“. De altfel

stă ca o bucată de lemn în hăinuțele lui domnești și nici vorbi, nici plânge nu poate. Nici gândi măcar. El e ca puiul de prepeliță, care stă în marginea unui lan necunoscut, spre care-l mână o soartă neînțeleasă.

Se întunecă apoi. Și, rudeniile și vecinii se duc la ale lor. Căruța-i gata'n curte. Șargu are în iesle otavă multă, că spre zori trebuie să pornească în cale lungă. Blaju-i departe.

Gligoraș a adormit pentru cea din urmă dată în păcelul bunicuții. Somn greu. Nici nu s'a clintit măcar în cuibușorul de perini moi. Fruntea însă îi era imbrobonată de sudori, când spre ziuă, înainte de plecare, tatăl său l-a mutat în fânul din căruță. Cu toată grija părinților s'a trezit totuși înainte de a se opinti Șargu'n hamuri.

... Se luminează de ziuă. Un smoc de raze încunună cu flăcări muchea dealului spre răsărit. Într'acolo duce drumul spre orașul cu școli-vestite. Gligoraș se ridică într'un cot și se uită speriat la cele ce se întâmplă eu dânsul... În gene îi lucesc picuri mari, limpezi, ca de rouă. Un colț al gurii i-se lăsă la vale.

Nenea Vasile își alungă nevasta dela căruță, să nu mai strice inima băiatului. Apoi își cuprinde odoral și-i zice cu duioșie multă:

— Plecăm la școală Gligoraș, nu te obidi. Ghi Șargu!

A. Melin.

că domnitorii își au puterea dela Dumnezeu a spus-o foarte limpede Domnul Hristos când îi răspunse lui Pilat: „N'ai avea nici o putere asupra mea, dacă nu ți s'ar fi dat ție de sus“. „Prin Dumnezeu împărătesc împărați și poruncesc legiitorii ceace este pe dreptul“, ni-se spune în cartea înțelepciunii lui Isus fiul lui Sirah. Iară în cartea înțelepciunii lui Solomon se zice: „Impăraților, dela Dumnezeu vi s'a dat vouă împărăția și puterea dela cel Preînalt“. Mai limpede ni-o spune aceasta sfântul apostol Pavel în epistola sa către Romani, zicând: „Nu este putere decât dela Dumnezeu și care este, de Dumnezeu este orânduită“.

Știrile săptămânei.

Imnul Astei.

— Sau cântarea de laudă și de indemn a Asociațiunii. —

Pe cerul nostru înourat

Stea mândră s'a ivit

Și, iată, s'a înviorat

Apus și răsărit.

L'a ei lucire, frați Români,

Din somn vă deșteptați;

Voi inimile vă 'ncălșiți

Și mintea luminați!

De mândra stea căldușiți

Drum nou voi apucați

Ș'n gând și'n doruri strâns uniți

Ursita vi-o schimbați!

Menire 'naltă v'a urzit

În lume Domnul sfânt;

Datori sunteți să vă 'mpliniți

Menirea pe pământ!

Iar Tu, ce 'n ceasul de dureri,

Solie ne-ai trimis

Ș'al tău izvor de mângăieri

Din nou ni l-ai deschis,

Cu dreapta-Ți să ne ocrotești,

Puternic Dumnezeu;

A noastră stea pe bolți cerești

Lucească 'n veci mereu!

Andrei Bârseanu.

Începând cu acest număr gazeta noastră se vinde în Librării cu câte 2 Lei exemplarul. Din cauza scumpetei, altfel nu putem eși la socoteală.

— **Beneficătorii poporului.** Părintele Ioan Crăciunean din Feiurd, județul Cojocna, și-a răscumpărat abonamentul la gazeta noastră pe anul 1923 cu 100 lei. Călduroase mulțumiri!

— **Sfințire de biserică.** Înalt Prea Sfinția Sa Păr. Mitropolit Dr. Vasile Suciu al Blajului va fi în ziua de Sântămărie, 28 August, la Tulgheș, județul Ciucului, unde va face sfințirea bisericii de acolo. Credincioșii din acelea părți îl așteaptă cu brațele deschise, cu atât mai vărtos, că din vremuri vechi n'a mai fost arhieru român în ținuturile muntoase ale Ciucului. La sfințire se pregătește să cânte corul din Blaj.

— **Primirea în internatele din Blaj** s'a făcut în ședința conzistorială din 15 August. În Internatul de băceți s'au primit 154 tineri, iar în cel de fetițe 132 de copile. Mare durere are Blajul, că internatele sale, zidite în vremea de obidă a robiei, nu pot să cuprindă pe toți cei ce aleargă cu mult dor spre dânsule. La 18 locuri goale câte erau în Internatul de fete s'au îngrămădit peste 100 de cereri, cum n'a mai fost în Blaj! Iată, deci, dreptate aveam într'un număr trecut al gazetei noastre când ziceam, că Blajul trebuie mărit și el în România mare!

— **Pentru Orfelinat.** La cununia dlui Dumitru Belea, profesor la școala medie din Dsânmărtin cu dș. Silvia Negrea fica preotului

A trebuit să se răstească mamă-sa la ele. — Ce râdeți proastelor, de domnișoru măicuții. Că din el s'o alege om fain. — Și-l acoperi cu brațele, cum își acoperă păsările puii cu aripa, când îi pândesc primejdii nevăzute...

În aceeaș zi spre seară, lădița s'a umplut de toate bunătățile. Mai cu seamă bunica tot în jurul ei s'a învârtit cât a fost ziua de mare. Nenea Vasile, tatăl lui Gligoraș, a fost de cinci ori până la părintele și la dascălul Ionuț, înfoindu-și șerparul cu tot felul de scrisori. Iar spre seară au venit rudeniile și vecinii, zicând cu ochii umezi:

— Chiar pleacă Gligoraș, săracu!

Mătușile îl cuprind în brațe și-l pupă de să-l înădușe. Il pupă și Rusanda țiganca, meșteroaia satului, că ea l-a ținut mai întâi în brațe când a venit pe lume...

Bucur moșneagul, om umblat în tinerețele lui, desface pe Gligoraș din mâinile muerilor și le ceartă:

— Ian fugiți incolo, oghidoaselor, că doar nu pleacă la prefont, o ce pacoste. Nici să plece cătană în țara Burcușului n'ați putea să-l lociți mai tare. Hai, cărați-vă...

— Nu te uita la mueret Gligoraș, bunu moșului, că ele-s nebune. Doar școala nu-i temniță. Ci cărare spre soare. Ridică fruntea, roinicule. Că nația noastră are lipsă de oameni cu învățătură. În carte e țaria noastră... Gligoraș însă nu știe pe ce lume-i. El

din Sântămărie, preotul cununător dl Liviu Costea din Feisa a primit taxa de 100 Lei lângă care a mai pus dela sine alți 50 Lei și i-a cinstit Orfelinatului.

— **Târguri în Coroisânmartin.** Ministerul de interne a dat îngăduință să se țină în comuna Coroisânmartin, județul Târnava mică, următoarele târguri: *16 Martie, 2 August și 31 Octombrie.* Apoi în fiecare Miercuri târg de săptămână.

— **Prețul grâului pe piețele lumii.** Prețul grâului, de-o vreme încoace, e în scădere. Se simte asta mai ales pe piețele celea mari din Europa. Cauza vine deacolo, că în anul acesta aproape toate țările producătoare de grâu au avut o roadă mult mai bună și mai bogată decât în anii trecuți, așa că multe țări pot să-și acopere lipsurile din grâul lor. Până a dat Dumnezeu destulă în toate părțile, încât nu mai sunt cereri dela o țară la alta. Nu are căutare grâul pe piețele celea mari, prin urmare scăderea de preț va trebui să se simtă încă de-acum înainte.

— **Slujbă mare la Nicula.** Mănăstirea Nicula de lângă Gherla este, din vremuri vechi, un vestit lăcaș de închinare pentru credincioșii din părțile Someșului. Sute și mii de oameni aleargă acolo în fiecare an ca să-și înalțe sufletele în rugăciuni evlavioase către Preacurata Fecioară Maria, ocrotitoarea celor obișnuiți. La Hramul din acest an slujbă în sfânta mănăstire dela Nicula va face-o iarăș Preasfinția Sa episcopul Iuliu al Gherlii, încununat de cler mult. Și vor fi acolo prilejuri bune ca cei intristați cu inimile să aște ușurare, iar cei tari să se mai întărească în râvna spre celea sfinte. Indemnăm deci cu toată căldura pe cetitorii noștri din acelea părți ca la sărbătoarea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, la 15/28 August, să meargă cât mai mulți la lăcașul de mângâiere și de întărire creștinească dela Nicula!

— **Mulțămită.** Dl Victor Popovici, profesor de liceu în Beiuș și administrator al bisericii unite-românești din comuna *Negru*, județul Bihor, a binevoit să aranjeze în ziua de 5 August 1923 un concert la Stâna de Vale în favorul bisericii noastre, adunând suma de 2924 lei (două mii nouă sute douăzeci și patru lei), pentru care faptă frumoasă îi aducem prin aceasta cea mai adâncă mulțămită. Totodată mulțămim și tuturor acelor Doamne și Domni, cari au contribuit la suma de mai sus! Negru, la 12 August 1923. — Ioan Hînsu, Ioan Chețiu și Moise Giurgiu, epitropi bisericești.

— **Pungașii Berlinului.** Poliția din capitala Germaniei a făcut de curând un răvaș al hoților de buzunare, cari trăiesc la Berlin. Și socoteala arată *zece mii* de borfași. Precum se vede „meseria“ astaticăloasă are mare căutare și în orașele Apusului.

O faptă frumoasă.

— Piatră de pomenire la mormântul unui profesor. —

Sâmbătă în 25 August s'au întâlnit la Blaj tinerii cari au isprăvit școlile de aici în anul 1913. Astăzi ei sunt bărbați în floarea vârstei, toți cu învățatură multă și cu slujbe frumoase. Mai mare dragul să-i vezi, cum din școlarii de demult s'au ales oameni vrednici și cu rosturi în țară.

Întâlnirea și-au început-o cu mergerea la biserică, unde au mulțămit lui Dumnezeu, că le-a ajutat să se ferească și să se vadă iarăș în cuibul care le-a dat aripi să zboare în lume. Cea mai înălțătoare faptă a lor este însă fără îndoială recunoștința ce o păstrează profesorilor lor de demult, în deosebi profesorului de

clasă *Dr. Ioan Rațiu*, mort în 1917. Și recunoștința lor nu a fost numai în vorbe cari trec, ci ea a luat o formă neperitoare. Au pus adică toți ban lângă ban și pe când au sosit dânsii la Blaj, a sosit și o frumoasă *piatră de mormânt*, pe care au așezat-o la căpătâiul vrednicului lor fost profesor Rațiu, în semn de neperitoare aducere aminte. Piatra se așază chiar astăzi, Duminecă, cu slujbă preotească.

Cade așa de bine-sufletelor noastre, că floarea recunoștinții omenesti nu a perit încă din sufletele înțelegătoare. Vrednic dascăl a fost neuitatul Rațiu, dar și vrednici ucenici a avut. Onoare lor!

Înștiințare pentru școlarii Blajului.

In satele din jurul Blajului s'a răspândit o știre mincinoasă, anume, că banii de școală ar fi 1500—2000 Lei. Dnii directori dela Liceele din Blaj fac cunoscut, că acest zvon nu este adevărat și că școlile din Blaj — deși au să se lupte cu multe și mari greutăți — precum în trecut așa și acuma vor face toate înlesnirile, ca și copiii plugarilor noștri să poată cerceta școlile Blajului.

Mulțămită.

Mulțămită aducem credincioșilor români din Universal PA. (Statele Unite) cari au dăruit pe seama bisericii gr-cat. din Vaidacuta frumoase sume de bani.

Numele donatorilor: George Dumitru comuna Vaidacuta, Toma Balteș, Bungard, Luca Mihu, Șura-mare, Alexandru Berția, Vidrasău câte 5 dolari; George Vereș, Vidrasău, George Libeg, Șoimuș, câte 2 dolari; Vasile Tănase, Bungard, Ioan Golia, Vidrasău, Ilie Boician, Bungard, Ioan Prundian, Veneția de jos, Emil Stoica, Veneția de jos, Anica Floria, Laslăul-rom, Niculae Boician, Bungard, Achim Matei, Suplac, Vasile Dancu, Lisa, Ioan Boician, Bungard, Achim Boician, Bungard, Iosif Cărbunia, Racovița, Ioan Sasu, Veneția de jos, câte 1 dolar; John Petre, Universal, 75 cenți; Teodor Roman, Lepindea, Măria Roman, Lepindea, Ioan Tolan, Suplac, George Comănici, Veneția de jos, Elisabeta Comănici, Veneția de jos, Ioan Hancu, Poucia, câte 50 de cenți. Suma totală 40 dolari 75 cenți.

Dorim ca în schimbul banului donat bisericii noastre, Dumnezeu să-le dăruiască din cereasca Sa comoară nesfârșite bogății, lor și familiilor lor. Împlinească-le Dumnezeu dorul pentru care și-au părăsit vetrele și la timpul dorit aducă-i sănătoși acasă.

Vaidacuta, la 5 August, 1923.

Achim Dumitru Demetriu Toncean
cassar bis. adm. paroh. al Vaidacutei.

Poșta gazetei.

Gligor Costelaș, econom, Halmășd. — Gunoii artificial se capătă la fabrică: *Nitrogen*, soicetate anonimă pentru îngrășăminte chimice, Diciosânmartin, județul Târnava mică.

Traian Tap a Fouului, Almașul mare. — Ne-a sosit o scrisoare în numele D-tale, dată la poșta în Lugoj. Întrânsa se spune că abonezi gazeta noastră, dar «numai cu condiția aceea, dacă îmi veți publica alăturata scrisoare și altele când oi mai vrea». Dacă așa stă treaba, apoi nu publicăm nimic din ceea ce ni-se trimite în numele D-tale. Pentru dări de seamă despre fapte culturale și naționale, noi nu luăm bani. Nici abonamente cu condiții nu primim. Reclamă de felul ce ni-se imbie, nu facem. Reclamă își fac *neguțătorii*. Ei dau publicații la gazete. Rău face deci, acel cineva, care vrea să-și vestească «marfa» sub numele D-tale! Faptele sale își pierd astfel mult din prețul lor... Scrie-ne ce să facem cu banii!

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

* **Se află de vânzare:** două geamane (cufere) mărișoare, din lemn, trase în pânză cerată și cu pante de fier. Potrivite pentru oricine are de făcut drum lung. Doriții vor întreba la Administrația foii.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj

Cărți bisericești.

Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., crudo 50—	leg. în pânză	140—
Euhologiu, crudo 30 lei.,	leg. în pânză	70—
Liturgier, broș. 30 lei.,	leg. în pânză	75—
Orologier, crudo 30 lei.,	leg. în pânză	70—
Octoih mic, 80 erude 15 lei.,	leg. simplu	35—
Pentecostarmic, 80 crudo 15 lei.,	leg. simplu	35—
Octoih și Pentecostar, legat într'una		60—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos		3—
Psaltire, broș., 12 lei.,	leg. simplă	50—
Tricid, crudo 60 lei.,	leg. în pânză cu călcăiu de piele	160—
Rânduiala sf. Ungari, carea se cântă de un preot		1—
Evagelia, cr. 100 lei.,	leg. în pânză cu călcăiu de piele	220—
Evagelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi		10—

În Blaj, Str. Simion Bărnuțiu, se află

O casă

de vândut din mână liberă. *Condițiuni favorabile.* Informațiuni da

Gheorghe Mărcușiu, Blaj.

În atențiunea cultivătorilor de grâu!

Știți, ce muncă grea și cheltuială trebuie să depuneți, până când vedeți adunate de pe câmp grâul și alte bucate. Deci dacă vreți, ca munca Dvoastră să fie răsplătită, să nu vă lăsați speculați de agenți speculatori, care vin la casele Dvoastră, ca să vă cumpere bucate cu prețuri mult mai mici, decât e prețul pieței. Cereți informații dela magazinul meu de cereale din Blaj, unde veți căpăta prețurile celea mai mari și informațiuni gratuite.

IOAN COSTEA
cerealist, Blaj.

(54) 2—4.

Când cumpărați tocuri de cauciuc, nu trebuie să cautați estinătatea prețului ci să fiți atenți la calitate.

Cereți dela pantofar cu insistență, tocuri și talpa de cauciuc „Palma“!

Recl. Radio (50) 2—3